

Bet. o. f. t. beslutn. om en kvote for bæredygtigt dyrkede bananer

bananer fra traditionelle (tidligere) eksportører i AVS-landene. Disse bananer importeres til 0-told, og licenser til dette kontingent tildeles efter ansøgning, i den udstrækning der er tilstrækkelige mængder til rådighed. Hvis der er overansøgning, reduceres i de ansøgte mængder, men hidtil er de 857.700 t ikke blevet udnyttet fuldt ud.

For så vidt angår bananer fra tredjelande og ikketraditionelle AVS-lande, er det aftalt i rammeaftalen mellem Kommissionen og fire latinamerikanske lande (Colombia, Costa Rica, Nicaragua og Venezuela), at disse lande har ret til at eksportere bananer, således at de opretholder de samme markedsandele som før indførelsen af bananordningen. For andre bananeksporterende lande er den resterende mængde til fri afbenyttelse bortset fra 90.000 t, som er reserveret til Den Dominikanske Republik og andre ikketraditionelle AVS-lande.

Der er ikke i det nuværende system afsat specifikke mængder i toldkontingentet til økologiske eller bæredygtigt producerede bananer. Sådanne bananer forventes i systemet importeret på lige fod med andre bananer.

For så vidt angår licenser i kategori A og B, kan disse kun søges af og tildeles til erhvervsdrivende, som tidligere – dvs. før 1992 – har markedsført bananer.

Inden for kategorierne A og B tildeles licenserne efter forskellige vægte, idet

- primærimportørerne (dvs. importører, som opkøber eller eventuelt dyrker umodne tredjelande- og/eller AVS-bananer og forsender dem til EU) får licens til 57 pct. af deres referencemængde,
- sekundærimportørerne (dvs. importører, som afsætter umodne bananer uden at have foretaget opkøb i og transport fra producentlandene) får licens til 15 pct. af deres referencemængde, og
- modnere får licens til 28 pct. af deres referencemængde.

Mulighederne for en dansk indsats

Det er væsentligt at sikre de fattige udviklingslande, som er dybt afhængige af deres eksport af bananer til EU, at deres muligheder for at eksportere til det europæiske marked opretholdes. Dette har EU - og således også det danske Folketing - forpligtet sig til over for de pågældende lande i kraft af Loméaftalen. Det

er derfor ikke muligt at ophæve ordningen, og selv mindre ændringer vil i tiden frem til år 2002 vise sig at være meget vanskelige at realisere. En dansk indsats bør i stedet koncentrere sig om det politisk mulige, det vil sige at opnå ændringer, der afbøder de værste virkninger af kvotesystemet.

En sådan indsats kunne omfatte:

1. Licenssystemet medfører, at mellemhandlere og indehavere af licenser får mulighed for at opnå utilsigtede fordele. En udvidelse af toldkontingentet vil alt andet lige betyde, at værdien af importlicenserne vil blive mindre. Danmark bør derfor fortsat arbejde for en betydelig udvidelse af toldkontingentet, f.eks. til 3 mio. t. Med andre ord: bananerne i Danmark ville blive billigere.
2. Danmark bør også arbejde for en ændring af definitionerne på primær- og sekundærimportører. Som situationen er i dag, er de danske importører enten sekundærimportører eller modnere. En ændret definition ville betyde, at nogle importører, som i dag findes i gruppen af sekundærimportører, kunne få status som primærimportører. En anden mulighed består i en ændret vægtning, når licenserne skal fordeles på primær- og sekundærimportører. Det ville medføre flere licenser i direkte tildeling til danske importører, som dermed kunne dække en større del af licensbehovet uden først at skulle købe de pågældende licenser hos nogle andre, hvilket naturligvis fordyrer bananerne.
3. Endvidere bør Danmark arbejde for en opstramning af reglerne for, hvem der kan registreres som nye handlende, således at man undgår oprettelse af selskaber, der alene har til formål at opnå licenser.
4. I forbindelse med en ny ordning bør licenssystemet forenkles væsentligt. Som minimum må det sikres, at der indføres et toldkontingent for bæredygtige bananer med fuld toldfritagelse. Adgangen til at importere bæredygtige bananer under dette kontingent bør være fri for alle. I tilknytning til EU's markedsordning for bananer bør der ydes støtte til at fremme produktionen af bæredygtige og økologiske bananer, herunder bananer, som er dyrket uden anvendelse af sprøjtegifte og med respekt for faglige og sociale rettigheder.